

Adresa: **Ul. Hamdije Čemerlića 39a**
71000 Sarajevo
<http://www.voda.ba>

tel. +387 33 726 400; 726-412
fax. +387 33 726 414
e – mail: info@voda.ba

Broj: **UP-1/21-3-40-512-4/22**

Datum: **09.12.2022. godine**

«Agencija za vodno područje rijeke Save» Sarajevo rješavajući po zahtjevu pravnog lica „EEH HIDROENERGIJA” d.o.o. Gračanica za izdavanje vodne dozvole za hidroenergetski objekat MHE «Spreča» na rijeci Spreči, na osnovu člana 139. stav 1. tačka 7. Zakona o vodama («Službene novine Federacije BiH», broj 70/06) i člana 200 stav (1) Zakona o upravnom postupku («Službene novine Federacije BiH», broj 2/98, 49/99 i 61/22), **donosi**

RJEŠENJE **o vodnoj dozvoli**

1. Pravnom licu „EEH HIDROENERGIJA” d.o.o. Gračanica daje se vodna dozvola za korištenje voda za proizvodnju električne energije na objektu hidroelektrane MHE «Spreča» na rijeci Spreči, na zemljištu označenom kao k.č. broj: 4790 i 4730/2 K.O. Orahovica Donja, Grad Gračanica.
2. Vodna dozvola se daje na osnovu dostavljene dokumentacije, činjeničnog stanja utvrđenog prilikom vršenja uviđaja na licu mjesta, tehničke i ostale dokumentacije dostavljene od strane podnosioca zahtjeva i uz slijedeće uslove:
 - 2.1. Da korisnik predmetnog hidroenergetskog postrojenja isto održava u funkcionalnom stanju i koristi u skladu sa njegovom prirodom i namjenom, dostavljenom tehničkom i drugom dokumentacijom, koja je služila kao podloga za davanje ove vodne dozvole, te u skladu sa uslovima iz ove vodne dozvole.
 - 2.2. Da se upravljanje i manipulacija hidromehaničkom opremom hidroelektrane vrši u skladu sa odredbama i opisima datim u Općem aktu o održavanju, korištenju i posmatranju vodnog objekta MHE «Spreča» i postupanju u slučaju kvara i havarija, te da se objekti i oprema koja čini sastavni dio ovog hidroenergetskog postrojenja održavaju, koriste i osmatraju u skladu sa tim aktom.
 - 2.3. Da se u toku važenja dozvole vrši tehničko osmatranje objekata i okolnog terena MHE «Spreča», te da se planiraju i provode odgovarajuće redovne i po potrebi, vanredne mjere (održavanja, sanacija i intervencija).
 - 2.4. Da se redovno vodi dnevnik rada o svim manipulacijama i pojavama koje se dešavaju na objektima MHE «Spreča».
 - 2.5. Da se trajno čuva sva raspoloživa dokumentacija i na zahtjev nadležnih organa iz sektora voda stavi na uvid.
 - 2.6. Da se posebnim dodatkom Opštem aktu o održavanju, korištenju i osmatranju vodnog objekta MHE Spreča, u roku od tri (3) mjeseca, definira slijedeće:
 - Način angažiranja specijaliziranih preduzeća za preduzimanje mjera hitne sanacije situacije nastale usljed incidentnih pojava na objektu;
 - Način angažovanja ovlaštenih laboratorija za ispitivanje voda za vrijeme trajanja incidentnih situacija;
 - Osiguranje potrebne opreme (vlastite ili opreme firme koje se mogu angažirati u vanrednim situacijama) i način obezbjeđenja potrebnih finansijskih sredstava neophodnih za provođenje svih aktivnosti u ovakvim situacijama zbog sprječavanja / ublažavanja šteta po vode, ljude i općenito po okoliš.
 - 2.7. Dopuniti u roku od šest (6) mjeseci Opšti akt o održavanju, korištenju i osmatranju vodnog objekta MHE «Spreča» i postupanje u slučaju kvara ili havarije, opisom sistema za monitoring proticaja, situacionim prikazom položaja pojedinih komponenti hidrološkog monitoringa (sondi, letvi, mjernih uređaja, način očitavanja podataka i sl.) i objašnjenjima vezanim za način upravljanja radom ove hidroelektrane uvažavajući pogonske, hidrauličke, hidrološke i druge uvjete (vodostaji, proticaji, pritisci i slično) pri kojima se vrše odgovarajuće manipulacije opremom (automatsko zaustavljanje, start, praćenje pogona).

- 2.8. Da se u slučaju pojave vanrednih okolnosti (period velikih voda, havarije na transformatorima, izlivanja ulja iz agregata i opreme na zahvatu i strojari, planske sanacije, rekonstrukcije i remonta objekata i opreme i dr.) postupa prema uputama definiranim u Opšti aktu o održavanju, korištenju i osmatranju vodnog objekta MHE Spreča i Planu sprječavanja nesreća većih razmjera, juni 2020. godine, odnosno po nalogu mjerodavnih vodoprivrednih organa.
- 2.9. Vlasnik, odnosno korisnik objekta je obavezan voditi propisne evidencije, tj. da se vrši redovno vođenje mjesečnih izvještaja o količinama proizvedene električne energije – putem „PEE obrasca“ (Prilog 3) Pravilnika o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada («Službene novine Federacije BiH» broj 92/07, 46/09, 79/11, 88/12 i 03/16) te da se isti redovito dostavljaju nadležnoj «Agenciji za vodno područje rijeke Save» Sarajevo kao i da se vrši redovito obračunavanje i plaćanje opće i posebne vodne naknade u skladu sa Zakonom o vodama i navedenim Pravilnikom.
- 2.10. Otpadni materijal koji se eventualno nakupi na brani, vodozahvatu sa rešetkama i taložnici korisnik objekta je dužan ukloniti i zbrinuti u skladu sa posebnim propisima iz oblasti zaštite okoliša.
3. Prava stečena po ovoj dozvoli ne mogu se prenositi na treća lica, a ista prestaju u skladu sa odredbama Zakona o vodama.
4. Ukoliko radom predmetnog objekta, MHE «Spreča» dođe do poremećaja ili promjene režima voda, a to prouzrokuje štete ma kakvog karaktera, korisnik je dužan uzroke nastalih šteta otkloniti, a nastale štete trećim licima nadoknaditi.
5. Ukoliko usljed štetnog djelovanja voda (pojave velikih voda, plivajući materija, led i sl.) nastalog zbog neizgrađenosti ili nedovoljne osposobljenosti (zaštitnih) vodnih objekata, dođe do nastanka štete na predmetnom hidrenergetskom i objektima obuhvaćenim ovom vodnom dozvolom, korisnik prava iz vodne dozvole snosi sve troškove nastale štete.
6. Ova vodna dozvola, shodno članu 117. stav (1) Zakona o vodama se daje sa rokom važenja od pet (5) godina, od dana pravosnažnosti ovog rješenja.
7. Korisnik vodne dozvole je dužan da prije isteka važnosti ove vodne dozvole podnese zahtjev za izdavanje nove vodne dozvole.
8. Ovo Rješenje o vodnoj dozvoli može se izmjeniti ukoliko nastupe okolnosti iz člana 130. stav (1) Zakona o vodama, a zainteresirane stranke podnesu argumentiran zahtjev za izmjenu ovog vodnog akta.

O b r a z l o ž e n j e

Pravno lice „EEH HIDROENERGIJA“ d.o.o. Gračanica se svojim zahtjevom bez broja od 26.09.2022. godine obratilo ovoj Agenciji za izdavanje vodne dozvole za hidroenergetski objekat MHE «Spreča» na rijeci Spreči, Grad Gračanica.

Uz zahtjev je dostavljena i pregledana slijedeća dokumentacija:

A) Opšta dokumentacija:

- Kopija Rješenja o registraciji broj: 032-0-Reg-12-001196 od 12.07.2012. godine, Općinski sud u Tuzli;
- Kopija uvjerenja o poreznoj registraciji, Porezna uprava FBiH - Kantonalni porezni ured Tuzli, od 18.07.2012. godine;
- Kopija uvjerenja o registraciji – upisu u jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza, uprava za indirektno oporezivanje BiH, od 15.08.2017. godine;
- Kopija Rješenja o prethodnoj vodnoj saglasnosti UP-I/25-2-40-361-7/16 od 27.10.2016. godine;
- Kopija rješenja o urbanističkoj saglasnosti za izgradnju MHE Spreča na rijeci Spreči broj 12-04/1-23-034119/11 izdato od strane Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona dana 18.12.2013. godine;
- Kopija rješenja o produženju važenja rješenja o urbanističkoj saglasnosti za izgradnju MHE Spreča na rijeci Spreči broj 12-04/1-23-032955/14 izdato od strane Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona dana 26.12.2014. godine;
- Kopija rješenja o izmjeni rješenja o urbanističkoj saglasnosti za izgradnju MHE Spreča na rijeci Spreči broj: 12-04/1-23-024492/16 izdato od strane Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona dana 17.08.2016. godine;

- Kopija Rješenja o odobrenju za građenje broj: 12-04/1-23-000180/16 od 14.11.2016. godine izdato od strane Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona;
- Kopija Rješenja o okolinskoj dozvoli broj: 12/01-1-23-030677/18 od 12.12.2018. godine izdato od strane Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona;
- Opći akt o održavanju, korištenju i posmatranju vodnog objekta male hidroelektrane „Spreča“ na vodotoku Spreča i postupanju u slučaju kvara i havarija, juni 2020. godine;
- Plan sprječavanja nesreća većih razmjera vodnog objekta male hidroelektrane „Spreča“ na rijeci Spreči, juni 2020. godine;
- Zapisnik o izvršenom tehničkom pregledu objekta male hidroelektrane od 09.11.2022. godine;
- Dokaz o uplaćenju upravnoj taksi u iznosu od 70,00 KM.
- Hidrualička analiza rijeke Spreče (lokacija male hidroelektrane na rijeci Spreča), urađena od strane „EKO dozvola“ Banja Luka, broj: 94/22. septembar 2022. godine;
- Hidrualička analiza rijeke Spreče za potrebe EEH-HIDROENERGIJA Gračanica, urađena od strane „EDI-ING“ d.o.o. novembar 2022. godine.

B) Tehnička dokumentacija:

- Glavni projekat za izgradnju MHE Spreča na rijeci Spreči na parcelama označenim kao k.č. 4730/2 i 4790 K.O. Orahovica Donja, općina Gračanica, Tuzlanski kanton", Knjiga 1-6, urađen od strane „Higracon“ d.o.o. Sarajevo, mart 2016. godine, uvezan u dvije cjeline;
- Procjena uspora od mosta na rijeci Spreči, urađena od strane „EKO dozvola“ Banja Luka, broj: 27/20. august 2020. godine;
- Projekat izvedenog stanja MHE Spreča, urađena od strane „EDI-ING“ d.o.o. septembar 2022. godine /arhitektura i konstrukcija/.

Nakon pregleda dostavljene dokumentacije, u skladu sa članom 12. stav (5) i (6) Pravilnika o sadržaju, obliku i uvjetima i načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata („Službene novine Federacije BiH“, broj 31/15, 55/19, 41/20 i 63/22), izvršen je obilazak predmetnog objekta i tom prilikom je sačinjen Zapisnik o uviđaju broj: UP-1/21-3-40-512-3/22 od 24.11.2022. godine.

Na osnovu dostavljene dokumentacije i izvršenog uviđaja na licu mjesta utvrđene su sljedeće činjenice: MHE «Spreča» se nalazi na srednjem toku rijeke Spreče i svrstava se protočne hidroelektrane, bez mogućnosti izravnjanja prirodnog proticaja.

Ovaj hidroenergetski objekat se sastoji iz sljedećih cjelina:

- Vodozahvata sa taložnicom uz desnu obalu rijeke,
- Betonske brane sa ustavom tipa „riblji trbuh“, na koti 165,60 m n.m.,
- Strojare na desnoj obali sa dva hidroagregata,
- Riblje staze uz lijevu obalu korita i
- Objekata za zaštitu od štetnog djelovanja voda uzvodno i nizvodno od ustave.

Instalisana snaga (projektovana) MHE Spreča je 900 kW, neto pad je 4,5 m, sa godišnjom proizvodnjom 5.5 GWh, instalisani proticaj $Q_i = 27,0 \text{ m}^3/\text{s}$.

Uzvodno od pregradnog profila voda se preko grube rešetke (2x7.5m) uvodi u taložnicu - dovodni kanal dužine 24m te uvodi preko fine rešetke u strojaru. Prema projektnoj dokumentaciji i izjavi podnosioca zahtjeva kota radnog nivoa u taložnici je 165,50 m n.m.

Kota krune ustave iznosi 165.60 m n.m. a kota krune prelivnog praga 162.50 m n.m. Širina prelivnih polja iznosi 2x11.0 m sa srednjim pregradnim zidom širine 2m.

Strojara je izgrađena na desnoj obali uz taložnicu - dovodni kanal. U strojari su smještene dva agregata sa generatorima i pratećom opremom. Odvod vode iz strojare je izveden direktno u rijeku Spreču. U objektu strojare nisu predviđene instalacije vodovoda i kanalizacije obzirom da je predviđeno povremeno prisustvo operatera.

Nizvodno od strojare – pregradnog profila korito rijeke je uređeno na način da je formiran proticajni profil a obale osigurane krupnim kamenim nabačajem, do mosta za Petrovo.

Uzvodno od pregradnog profila MHE Spreča korito rijeke je uređeno na način da je formiran proticajni profil a obale osigurane krupnim kamenim nabačajem u dužini cca 600m (do magistralne ceste Tuzla – Dobojo), sa kotom krune nasipa od 168 m n.m..

Kroz hidrualičku analizu, urađenu od strane „EDI-ING“ d.o.o. novembar 2022. godine, utvrđeno je da u slučaju pojave velikih voda povratnog perioda $Q_{1/100}$, zbog uticaja prelijevanja, dolazi do povećanja nivoa vode uzvodno od pregradnog profila MHE Spreča do kote 167,55 m n.m.. Konstatovano je da u slučaju pojave velikih voda postrojenje neće raditi a ustave u takvoj situaciji moraju biti spuštene. Utvrđeno je da na režim tečenja utiče i most nizvodno od MHE Spreča, koji predstavlja „usko grlo“ koje uzrokuje formiranja uspora uzvodno od mosta do brane i utiče na kapacitet preliva i režim rada MHE Spreča, tj. kotu donje vode postrojenja. Kapacitet preliva koji omogućava sigurno prelijevanje je procijenjen na cca 475 m³/s, što je veće od vrijednosti stogodišnje velike vode za oko 12%.

Uz lijevu obalu korita izvedena je riblja staza sa stalno obezbijeđenim protokom u periodu rada MHE.

Predviđeno je automatsko upravljanje radom MHE pri čemu se između ostalog detektuje svako povećanje ili smanjenje nivoa vode uzvodno od brane, preko softvera i elektronskih mjerača ili mehaničkim putem preko plovka.

Tačkom 2. dispozitiva rješenja propisani su uslovi pod kojima se izdaje vodna dozvola uslovi u skladu sa članom 116. stav (1) Zakona o vodama.

Tačkom 2.1. dispozitiva rješenja propisana je obaveza podnosiocu zahtjeva u skladu sa odredbama čl. 20. Zakona o vodama.

Tačkom 2.2. dispozitiva rješenja postavljena je obaveza podnosiocu zahtjeva u skladu sa odredbama čl. 18. i 20. Zakona o vodama.

Tačkom 2.3. dispozitiva rješenja postavljena je obaveza podnosiocu zahtjeva u skladu sa odredbama čl. 18. i 20. Zakona o vodama.

Tačkom 2.4. dispozitiva rješenja postavljena je obaveza podnosiocu zahtjeva u skladu sa odredbama člana 12. stav (3) tačka 5. Pravilnika o sadržaju, obliku, uslovima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata.

Tačkom 2.5. dispozitiva rješenja postavljena je obaveza podnosiocu zahtjeva u skladu sa odredbama člana 31. Pravilnika o sadržaju, obliku, uslovima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata.

Tačkom 2.6. i 2.7. dispozitiva rješenja postavljen je uslov u skladu sa Pravilnika o minimumu sadržaja Općem aktom o održavanju, korištenju i promatranju vodoprivrednih objekata („Službene novine FBiH“, broj 97/19).

Tačkom 2.8. dispozitiva rješenja postavljena je obaveza podnosiocu zahtjeva u skladu sa odredbama čl. 61. stav (1) Zakona o vodama.

Tačkom 2.9. dispozitiva rješenja postavljen je uslov u skladu sa odredbama člana 50. Zakona o vodama i odredbama člana III stav C tačka 28. Pravilnika o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada („Službene novine FBiH“ br. 92/07, 46/09, 79/11, 88/12 i 03/16).

Tačkom 2.10. dispozitiva rješenja propisani su uslovi iz člana 13. stav (1) Pravilnika o sadržaju, obliku, uslovima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata.

Tačkom 3. dispozitiva predviđena je zabrana u skladu sa članom 117 stav (2) Zakona o vodama.

Tačkom 4. dispozitiva rješenja predviđena je obaveza podnosiocu zahtjeva u skladu sa odredbama čl. 94. stav (3) Zakona o vodama, te obaveza da ukoliko zbog korištenja voda za rad objekta i postrojenja MHE „Spreča“ dođe do poremećaja ili promjene režima voda, a to prouzrokuje štete ma kakvog karaktera, da se štete otkloni i nastale štete nadoknade.

Tačkom 5. dispozitiva je propisana u skladu sa članom 117. stav (1) Zakona o vodama.

Tačkom 6. dispozitiva je propisan je uslov u skladu sa članom 118. stav (3) Zakona o vodama.

Tačkom 7. dispozitiva je propisan je uslov u skladu sa članom 130. stav (1) Zakona o vodama.

Na osnovu provedenog postupka, a shodno odredbama Zakona o vodama i Pravilnika o sadržaju, obliku, uslovima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata, konstatuje se da je podnosilac zahtjeva „EEH HIDROENERGIJA“ d.o.o. Gračanica, ispunio minimum uslova za izdavanje vodne dozvole uz uslove propisane u tački 2. rješenja, te je riješeno kao u dispozitivu ovog rješenja.

Podnosilac zahtjeva je, na ime izdavanja ovog vodnog akta, izvršio uplatu federalne takse iz tar. br. 43. Zakona o federalnim upravnim taksama i Tarife federalnih upravnih taksi („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/98, 8/00, 45/10 i 43/13).

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se uložiti žalba Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, putem ove Agencije, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba se podnosi neposredno pismeno ili preporučeno putem pošte ovom organu i taksira se sa 15,0 KM administrativne takse, prema tarifnom broju 3. Tarife Federalnih administrativnih taksi.

Voditelj postupka

Nihad Pezo, dipl.inž.građ.

Prilog: Dokumentacija navedena u tački B) obrazloženja.

**Po ovlaštenju
Rukovodilac sektora za izdavanje
vodnih akata**

Haris Ališehović, dipl.inž.građ.

Dostavljeno:

- „EEH HIDROENERGIJA“ d.o.o. Gračanica, Donja Orahovica bb, 75320 Gračanica (Prilog)
- AVP, ISV – Vodna knjiga
- Sektor 50,
- ⊙ Sektor 40, arhiva
- oglasna ploča – AVP Sava